

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto K 12—
pol leta " 6—
četrt leta " 3—
na mesec " 1-10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posamezna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petiti vrsta 14 vin. Pri večkratni inserciji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročilne se ne oziira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto K 18—
pol leta " 9—
četrt leta " 4-50
na mesec " 1-60

Za inozemstvo celo leto " 28—

Upravišтво: Knaflcova ulica 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzobjavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Kombinacije o zasedanju državnega zbora in avstrijskih delegacij.

S. — Dunaj, 20. novembra. Vlada je bila prvotno namenjena, da od godi zasedanje avstrijskega parlamenta radi zborovanja delegacij od božiča do velike noči. Sedaj je pa gotovo, da se ta načrt ne bo obdržal in da bo državni zbor zboroval neposredno do božiča ter da bo takoj po novem letu in sicer že 7. januarja sklican k nadaljnjemu zasedanju. Državni zbor bo torej zboroval istočasno kakor delegacije. Le v času, ko bodo imele delegacije plenarne seje, bodo zborovali le posamezni državnozbornski odseki, katerim bo vlada predložila mnogo gradiva.

Delegacije se snidejo še letos.

S. — Dunaj, 20. novembra. Gotovo dejstvo je, da se delegacije letos še snidejo, ali 19. najbrže pa 28. decembra k dvadnevnomu zasedanju, da rešijo kratek računski provizorij. Tega delegacijskega zasedanja pa se udeležijo že nanovo izvoljeni delegati, katerih volitev se vrši, kakor znano, 25. t. m.

S. — Dunaj, 20. novembra. Predsednik državnega zbora Pattai skliče pred prvim zasedanjem državnega zbora načelnike posameznih klubov k sestanku, na katerem se določi delavni program za čas zasedanja in zlasti določi dnevni red za plenarne seje državnega zbora.

Ministrski svet.

S. — Dunaj, 20. novembra. Včeraj popoldne se je vršil ministrski svet, ki se je baval s političnim položajem, ki je nastal vsled razbitih češko - nemških administrativnih pogajanj.

Nemški glasovi o državnozbornem zasedanju.

S. — Dunaj, 20. novembra. V nemških poslaniških krogih se sodi o poteku parlamentarne seje prav skeptično. Povdarja se sicer, da bo proračunski provizorij gladko rešen, tem večje težkoče pa da se bodo pojavile pri bančnem vprašanju, pri podaljšanju poslovniskega provizorija in pri italijanski fakultetni predlogi. Nemci so si predvsem na nejasnem, kako stališče bodo zavzemali Slovenci, oziroma Jugoslovani napram italijanskemu fakultetnemu vprašanju, ali so odločeni za nadaljno obstrukcijo, ali ne. Predsednik nemškega »Nationalverband«, baron Chiari, se je glede italijanskega fakultetnega vprašanja napram nekemu poročevalcu izrazil prav skeptično. Zdi se, da so Nemci čez počitnice naenkrat proti ustanovitvi italijanske pravne fakultete na »nemškem« Dunaju in da bi Nemci celo zadevo najrajši spravili iz sveta.

Poljaki o bodočem državnozbornem zasedanju.

S. — Dunaj, 20. novembra. V krogih poljskih državnih poslancev se zatrjuje, da bo mogoče v državnem

zboru podaljšanje poslovniskega provizorija vsaj za eno leto lahko doseči in da bodo tudi vladne predloge, zlasti glede bančnega vprašanja, ugodno sprejete. Le glede vprašanja italijanske pravne fakultete so si tudi Poljaki na nejasnem. Odvisno je seveda to vprašanje od stališča, ki ga bodo zavzemali Jugoslovani glede tega vprašanja ter od postopanja v proračunskem odseku. Poljaki so mnenja, da bo za načelnika tega odseka zopet izvoljen baron Chiari, ki je kakor znano meseca julija od tega mesta odstopil. Razmerje strank do vlade bo ostalo po naziranju Poljakov enako, kakor poleti. Zadnja izjava Poljakov je važna z ozirom na dejstvo, ker so bile v zadnjem času razširjene vesti, da bodo še celo Poljaki nastopili z malo kritiko proti ministrskemu predsedniku baronu Bienenroth. Pred zasedanjem državnega zbora se Poljaki snidejo na Dunaju tudi k seji, v kateri bo padla odločitev, ali naj se Poljaki še nadalje pogajajo z Rusini glede gališke deželnozbornske volilne reforme, ali ne.

Iz ogrskega državnega zbora.

B. — Budimpešta, 20. novembra. V včerajšnji seji ogrskega državnega zbora je interpeliral poslanec Barta ministrskega predsednika grofa Khuen - Hedervarya glede državno - pravnega razmerja Ogrske napram Hrvaški, v kateri interpelaciji je trdil, da Hrvaška nikakor ni samostojna država, temveč da spada k Ogrski, in na kak način more samostojno in svojevoljno postopati hrvaški ban, čigar delovanje je direktno naperjeno proti ogrskemu državnemu pravu.

Ministrski predsednik grof Khuen - Hedervary je na interpelacijo odgovoril v dolgem govoru, v katerem je poudarjal, da se na Hrvaškem najdejo stranke, ki takozvano ogrsko - hrvaško nagodbo iz leta 1868 napačno interpretirajo in hočejo na podlagi te interpretacije za se pravice, ki jim nikakor ne pristojajo. Toda to ne sme motiti vladnih organov, ki so zato tukaj, da varujejo državno - pravne pravice Ogrske. — Tudi na Hrvaškem se varujejo te pravice Ogrske iz tega nagodbenega razmerja in hrvaške vlade so vedno posvečale tej zadevi največjo pozornost in opetovano se je že zgodilo, da so bili ljudje, ki so nasprotovali temu, občutno kaznovani. Razveseljivo je dejstvo, da so imele zadnje volitve na Hrvaškem ta rezultat, da je izmed 88 izvoljenih poslancev 62 pripadnikov ogrsko - hrvaške nagodbe. Vsa stremjenja, naj bi se eventualno skušalo nastopati proti tej nagodbi, smatra ministrski predsednik za državno - pravno nevarna in je pripravljen jih z največjo strogostjo preprečiti.

Ogrska vlada je sicer v interesu sprave s Hrvaško pripravljena, dovoliti Hrvaški nekatere koncesije, toda le v okviru tega zakona in le v okviru tega zakona sme delovati hr-

vaški ban, ki je svoje mesto nastopil vsled zaupanja ogrske vlade, ne pa hrvaških političnih krogov. Vsled tega bo ogrska vlada vsakega bana, če bi skušal delovati proti tej nagodbi, takoj odstranila s svojega mesta. Potreba pa je, da si skuša ban pridobiti večino v deželi, ker je to tudi v ogrskem interesu.

Kar se tiče železniške pragmatike, priznava ministrski predsednik, da je sedanje stališče nevzdržljivo.

Bosanski sabor.

B. — Sarajevo, 20. novembra. V včerajšnji seji bosanskega sabora je vlada odgovarjala na razne sabsorske sklepe, ki so bili sprejeti in sklenjeni v prejšnjem sabsorskem zasedanju. Pred vsem je odobrila sklep, da naj se ustanovijo v Bosni prosti kurzi za analfabete. Vlada je dalje izjavila, da ne more dovoliti, da bi se črtale za knezoškofijske zavode v proračunu sprejete postavke. Izjavila je dalje tudi, da bode skrbela za zboljšanje materialnega položaja višje duhovščine. Zahtevo bosanskega sabora, da naj vpraša vlada pri imenovanju visokih dostojanstvenikov tudi sabor za njegovo mnenje, je vlada odklonila. Ravno tako je tudi odklonila zahtevo sabora, da naj se odpravijo okrožna oblastva.

Bosanski sabor teh vladnih odgovorov ni hotel in jih tudi ni sprejel na znanje. Zatem se je začela jako živahna debata o vprašanju, ali naj dobivajo virilisti v saboru dije ali ne. Končno je bil predlog, da naj se tudi virilistom priznajo dije, s hrvaškimi in srbskimi glasovi odklonjen.

Češki deželni zbor ni odgođen.

G. — Praga, 20. novembra. Odločitev, ali bo češki deželni zbor odgođen ali zaključen ali ne, je padla včeraj. Gotovo je, da deželni zbor ne bo odgođen. Čehi in Nemci upajo, da se bodo sprava pogajanja čez kakih 14 dni zopet začela in da bo do novega leta dosežen vsaj delni rezultat.

K Masarykovim razkritjem.

S. — Dunaj, 20. novembra. Včerajšnji »Slavisches Tagblatt« poroča iz Beograda, da je znani falzifikator Vladimir Vašić prejel nagrado za svoje službovanje mesečnih 300 frankov in poleg tega še za vsak ponarejen dokument honorar dnevni 50 frankov. S popolno resnostjo se zatrjuje, da je bil Vašić tudi osebno s Forgachem znan. Vašić je živel jako dobro, se je dobro oblačil in je imel vedno dosti denarja. Vašić ni bil žurnalist po poklicu. Grof Forgach se je nadejal, da si Vašić iz strahu pred kaznijo ne bo upal izpovedati pred sodiščem.

Bolosen grofa Tolstega.

G. — Petrograd, 20. novembra. Kakor se poroča, je ruski ministrski predsednik Stolypin interveniral pri sv. sinodu, da preklic Tolstovo iz-

ločitev iz ruske cerkve. Stolypin se namreč boji, da bi v slučaju Tolstove smrti, če bi mu ruska cerkev odklonila cerkveni pogreb, prišlo do velikih nemirov. Z vprašanjem se je tudi že baval ruski ministrski svet.

B. — Astapovo, 20. novembra. Včeraj ob 1. popoldne je bil izdan od zdravnikov buletin, kateri konstatira, da je grof Tolstoj minulo noč jako nemirno prebival. Temperatura znaša 37.2° C, srce je tako slabo, da se je bati najhujšega.

B. — Astapovo, 20. novembra. Včeraj ob 2. popoldne izdani buletin konstatira, da se je stanje grofa Tolstega nekoliko zboljšalo. Pacient je vzel nekoliko hrane.

Novi koroški škof v Celoveu.

B. — Celovec, 20. novembra. Včeraj popoldne je došel semkaj novoimenovani krški škof dr. Kaltner, ki je bil slovesno sprejet. Danes se vrši slovesna intronizacija.

Angleške sufragetke.

B. — London, 20. novembra. V petek aretirane sufragetke so bile včeraj izpuščene iz zaporov.

Poroka abruškega vojvode.

B. — Milan, 20. novembra. »Secolo« poroča, da se v najkrajšem času poroči ameriška dolarska princesa Miss Elkins z abruškim vojvodom, bratom italijanskega kralja.

Furlanska gospodarska razstava.

B. — Gradiška, 20. novembra. Včeraj je bila v Romanu otvorjena prva gospodarska razstava zveze furlanskih gospodarskih združenj v navzočnosti tržaškega namestnika princa Hohenlohe.

Obsojeni kmeti.

S. — Zagreb, 20. novembra. V petek zvečer je bila izrečena razsodba proti kmetom v Vidovcu. 39 kmetov je bilo obsojenih na težko do 1 meseca do 3 let, 13 pa jih je bilo od obtožbe oproščenih.

Preplavi ob Adriji.

S. — Trst, 20. novembra. Morje je predvčeršnjim in včeraj preplavilo mesto Gradež, kjer stoji voda 175 cm visoko.

S. — Benedke, 20. novembra. Cel Markov trg je preplavljen.

Sneg na Tirolskem.

G. — Inomost, 20. novembra. Po celem severnem Tirolskem je zapadel sneg več kot meter visoko. Komunikacije so jako otežkočene.

Solnograški deželni zbor.

B. — Solnograd, 20. novembra. Solnograški deželni zbor je bil včeraj zaključen.

„Slovenski Narod“ izhaja dnevno dvakrat.

Kako se podkopavajo tla slovenščini na Koroškem.

Odkar sta započeli svoje delovanje na Koroškem dve, Slovincem skrajno nevarni nemško-nacionalni društvi: »Deutsches Volksrat« in »Deutsches Beamtenverein«, opaziti je vsepovsod po slovenskem delu Koroške dosledno in sistematično teptanje, preziranje in uničevanje dosedanjih pravic slovenskega jezika pri ljudskih in srednjih šolah, pa tudi pri vseh državnih uradih. Da bi dobil kateri, tudi še tako delavosposoben koroški Slovenc kako službo pri kakem državnem uradu v svoji ožji domovini, je kratkomalo popolnoma izključeno.

Omenjeni društvi, izmed katerih si je zlasti drugo nadelo nalog, da prepreči vsakršno nastavljanje slovenskih uradnikov na Koroškem, se zavzameta za vsako, tudi najnižjo razpisano službo; ker imata navzgoraj najmožje in najtesnejše zveze, dosega sta do zdaj še vedno svoj namen: povsod se nastavljajo le nemški uradniki, če ni domačih, pa taki iz drugih kronovin, domačini Slovinci pa morajo zapustiti Koroško ter si iskati službe izven njenih mej. V tem oziru je zanimivo, pa tudi značilno, kar je državni in deželni poslanec Grafenauer zabrusil v obraz nemškemu deželnemu poslancem pri zadnjem zasedanju koroškega deželnega zbora. Hoteč namreč zagovarjati predlog, da se naj razpišejo ustanove za tiste nemške koroške vseučilišnike, ki bi se hoteli priučiti slovenščini, so nemški zagovorniki tega predloga poudarjali ter naglašali, da koroški Slovinci sami ne dajejo zadostnega števila akademično izobraženih uradnikov. Tedaj pa je poslanec Grafenauer prečital imena nad 20 koroških Slovincov z akademično izobrazbo, ki morajo vsi službovati izven Koroške; niti trije niso dobili službe doma.

Kako da se postopa s slovenskimi ljudskošolskimi učitelji na Koroškem, je znano. Cela vrsta jih mora službovati v popolnoma nemških krajih in le mala peščica jih je, ki so nastavljeni na utrakvističnih šolah. Tako morajo večinoma slovenski učitelji poučevati nemške otroke, nemški učitelji pa slovenske otroke; učitelji, ki niti za silo ne znajo govoriti slovensko, vzgojujejo otroke, ki niti deset nemških besed ne poznajo. Vse to pa se mora zgoditi edinele v dosego namenov, katere zasledujeta z jekleno in brezobzirno doslednostjo »Volksrat« in »Beamtenverein«.

Zadnja leta sta te dve društvi začeli posebno pozornost obračati na koroške srednje šole, zlasti na državni gimnaziji v Celovcu in Belja-

ku, pa tudi na c. kr. učiteljske v Celovcu, žalibog ne brez uspeha.

Na celovškem učiteljskem je svoj čas poučeval slovenščino Slovenc profesor Apih, ki je bil zgodovinar in je imel izpite tudi iz slovenščine in nemščine. Ko je ta gospod stopil leta 1907 v pokoj, pričakoval je vsak, da se bo razpisalo mesto za zgodovino in zemljepisje kot glavni in za slovenščino kot stranski predmet. Izpraznjeno mesto se je sicer res razpisalo še isto leto, toda za nemščino kot glavni predmet; izpita iz slovenščine pa se sploh ni zahtevalo. Proti takemu preziranjju slovenščine se je od slovenske strani odločno nastopilo, toda brez uspeha. Mesto se je sicer nanovo razpisalo, toda pod ravno istimi pogoji; učne vsposobljenosti iz slovenščine se zopet ni zahtevalo, prednost med prosilci pa je imel tisti, ki bi imel izpite iz zgodovine in zemljepisja. In tako se je zgodilo, da je bil imenovan začetkom šolskega leta 1909. na prejšnje slovensko Apihovo mesto Nemeč g. Pettauer, ki niti izpita nima iz nemščine, ki se je bila zahtevala, čeravno je bil med prosilci Slovinc, ki je imel izpit iz nemščine za celo gimnazijo. Zdaj poučuje torej slovenščino na celovškem učiteljskem Nemeč Pettauer, ki ima izpit iz slovenščine samo kot učnega jezika. Kaj sličnega je seveda samo na Koroškem mogoče. Kak krik bi zagnali Nemci cele Avstrije, ako bi bil imenovan za glavnega učitelja nemščine na ljubljanskem učiteljskem kak Slovinc, ki bi imel izpit iz nemščine samo kot učnega jezika!

S tem, da so Nemci dosegli, da poučuje slovenščino bodoče slovenske ljudskošolske učitelje za pouk slovenščine nekvalifikovan Nemeč, pa se oni še niso zadovoljili. To, kar so dosegli na celovškem učiteljskem, so hoteli in hočejo z brezobzirno doslednostjo doseči tudi na c. kr. gimnazijah v Celovcu in Beljaku.

Ako se njih tozadevne namere glede celovške gimnazije niso posrečile, je pripisovati v veliki meri prejšnjemu ravnatelju tega zavoda. Ta je namreč odločno zahteval od deželnega šolskega sveta, da se dve mesti, ki sta bili po upokojujenju obeh slovenskih profesorjev celovške gimnazije leta 1908 izpraznjeni, razpišeta tako, kakor je bilo prejšnje narodno posestno stanje na tem zavodu in kakor so dejanske razmere zahtevale. Tako je za pouk slovenščine na celovški gimnaziji v zadostni meri poskrbljeno, kajti na tem zavodu sta nastavljena dva Slovinci, izmed katerih ima eden iz slovenščine učno vsposobljenost za celo, drugi pa za spodnjo gimnazijo.

Čisto drugače pa stoje razmere glede slovenskega pouka in slovenskega posestnega stanja na gimnaziji

v Beljaku. Po smrti g. Wanka, prejšnjega edinega slovenskega profesorja na tem zavodu, so se kot učitelji slovenščine menjavali različni suplentje. Sušca meseca t. l. je bilo razpisano definitivno mesto za klasično filologijo kot glavni, ter nemščino in slovenščino kot stranska predmeta. Zglasilo se je lepo število kompetentov; toda ker med temi ni bilo nobenega nemškutarja, ni bil nihče imenovan. Med tem pa je napravil nemškutar Hercele izpita iz klasične filologije za celo in iz nemščine za spodnjo gimnazijo, ter izpit iz slovenščine kot učnega jezika. Vseled tega se je že enkrat razpisano mesto razpisalo nanovo; ker pa nemškutar Hercele iz slovenščine nima izpita in se vendar njega hoče kot nemškutarja nastaviti kot učitelja slovenščine na beljaški gimnaziji, na vsak način, ne zahteva se več izpita iz slovenščine. To pomenja vnebovpijoč atentat na pravice slovenskega jezika na beljaški gimnaziji. Dolžnost slovenskih poslancev je, da dosežejo, da se zahteva od učitelja slovenščine tudi izpit iz slovenščine, sicer je slovenščina na beljaški gimnaziji za vedno — pokopana.

Kdaj nastopi svoje mesto Elsner?

Kakor smo informirani, bo vodil predsedstvene posle na deželnem sodišču do konca tega meseca še vpo-kojeni predsednik Adalbert pl. Le- vičnik. Novo imenovani sodni pred- sednik Elsner pride v Ljubljano koncem meseca, predsedstvene posle pa prevzame 1. decembra.

Rektor dunajske univerze o — Els- nerjevem imenovanju.

Rektor dunajskega vseučilišča, dvorni svetnik Bernatizig, je imel pri svoji svečanostni inauguraciji go- vor o narodnih matrikah. V tem svo- jem govoru je rekel med drugim: »V našem javnem pravu prihaja v za- dnjih letih vedno bolj v navado na- čelo, da hoče vsaka narodnost, da bi bila vladana, sojena in upravljana od pripadnikov dotične narodnosti. Narodno čustvo je postalo tako ob- čutljivo, da mu več ne zadošča, da bi posameznik občeval z državnimi or- gani, ki njega razumejo, on pa nje. To razumevanje bi naj bilo notranje politično. Samo znanje jezika tu ne zadošča. Sodnik ali uradnik, ki ne pripada narodnosti, nad katero je postavljen, bo srečaval, ako tudi go- vori dotični jezik, morda celo dobro, povsodi nezaupanje, s katerim se je morda pač zadovoljeval absolutizem, ki pa ni združljiv z demokratskimi principi sedanjosti.« Te besede nem-škega učenjaka so kakor bi bile na- lašč napisane z ozirom na imenova- nje Elsnerjevo za predsednika ljub- ljanskega sodišča.

»Kmetaki punt.«

Obravnava proti kmetom, v Vi- dovcu pri Zagrebu, ki so se uprli sod- ni komisiji, ki je prišla, da uvede so- sedne vaščane v Mačkovec v last ne- kega spornega gozda, je trajala pol- nih deset dni. V petek je bila izreče- na obsodba. Iz med 52 obtožencev so bili obsojeni: 1 na 3 leta, 2 na pol tretjo leto, 4 na 2 leti, 1 na pol leta, 1 na 5 mesecev, 3 na 4 mesece, 2 na 3 mesece, 2 na 2 meseca, 20 na 1 me- sec težje ječe, ostali pa so bili opro- ščeni.

Resnici na ljubo

bodi konstatirano, da se je pogreba g. Ivana Bavdeka udeležil kot zastop- nik moške šentpeterske podružnice C. M. gospod Fran Podkrajšek.

»Slovenska Filharmonija«.

Koncert »Slovenske Filharmoni- je«, ki se vrši danes, obsega v sinfo- ničnem delu: Mozartovo Figarovo svatbo, Dvořakov »Slovanski ples št. 4.« in Griegov »Norveški ples št. 2.« — Koncertni mojster g. Ka- lab svira na goslih s spremljeva- njem klavirja: Čajkovskega »Can- zonetto« in Hubajjev Prizor v Csardi. — Drugi, zabavni del spore- da, obseguje skladbe komponistov: Lehar, Leoncavallo, Strauss in Sup- pé. Slednjič se proizvaja v prvič Jakljevi »Slovenski biseri«, narodni potpuri. Začetek ob 8. zvečer. Vstop- nina 60 vin.

Pri nas in drugod.

V Stockeravu stoji na javnem trgu kip cesarja Frana Josipa. Ta kip so našli te dni poškodovan: odbi- ta mu je bila glava. Ko so preiskali bližnje okolice, so našli odbito glavo v reki, ki teče v bližini spomenika. Storičev seveda niso zajeli. To vest čitamo v krakovski »Nowi Reformi«, zakaj nemški listi z malimi izjema- mi o tem dogodku popolnoma molče. Sedaj pa vzemimo, da bi se bilo kaj sličnega prigodilo recimo v Ljublja- ni, kako bi bilo pokonec vse, kar le- ze in gre v nemškem taboru, in ka- ko bi vse vprek kričalo: Križajte jih te neojalne Slovence. Prepričani smo, da bi bilo v tem slučaju v Ljub- ljani takoj proglašeno obsedno stanje in da bi nemara takoj stopila v ve- ljavno nagla sodba. Za greh posamni- ka bi takoj naprtli odgovornost celo- kupnemu narodu. Saj imamo v tem oziru skušnje. Poleti enkrat so našli v bližini cesarjevega spomenika ne- ko stvar. Dasi se ni moglo dokazati, če se je sploh nameravalo kako de- janje, ki se bi lahko tolmačilo kot za- ljenje vzvišene vladarjeve osebe, vendar so nemški listi slučaj takoj izrabili, označili Slovence kot storil- ce ter proglasili slovenski narod kot odgovoren za ono dejanje. In naša vlada je bila seveda tudi istega mne- nja ter je odredila, da se ima dan in noč stražiti cesarjev spomenik, prav

LISTEK.

Na robu prepada.

Povest; spisal F. R.
(Dalje.)

Soba ni bila nikdar zakurjena in mrzlo je bilo v njej tako, da je Olga vsa trepetala. A ni ji bilo mar prehlajenja. Naravnost je šla k veliki le- seni omari, ki je stala ob zidu in vzklik veselja se je izvil iz njenih prsi, ko je videla, da tiči ključ do omare v ključavnici. Koliko dni je morala iskati, predno je našla ključ do sobe, a vedno je bila v strahu, da najde oslabele moči ne bodo mogle s silo odpreti. Zdaj pa je ključ tičal v omari!

Naglo jo je Olga odprla. Duh po vsakovrstnih ingredijencijah ji je udaril v obraz. Stiskajoč robec k ustnam, je naglo pregledovala omaro. Na vrhni polici je stala vrsta ste- klenic. Na eni je bila mrtvaška glava.

Olga je postavila stol in vzela steklenico z mrtvaško glavo. Z drob- nimi črkami je bilo na etiketi pod mrtvaško glavo zapisano »arzenik«.

Z mirno roko je Olga odprla ste- klenico in natresla na košček pa- pirja večjo množino strupa; z mirno roko je zopet zamašila steklenico, jo

postavila na polico, kjer je prej stala in potem zaprla omaro.

Šele zdaj se je ozrla po sobi, a posebnega ni nič našla ter se hitro zopet splazila v svojo spalnico. Pri- šla je tja, ne da bi jo bil kdo zapazil.

V topli sobi jo je zazeblo. Ču- tila je, da se je na hladnem hodniku prehladila. A kaj ji je bilo zdaj na tem. Njeni računi so bili sklenjeni.

Skrila je strup, ki ga je bila pri- nesla s seboj in legla na zofo. Še en- krat je v mislih preživela vse svoje življenje, ki se je začelo tako lepo in vso srečo obetajoče in ki se naj konča tako zgodaj in tako žalostno. Vsak dan, da vsaka ura njene sreče ji je stopila pred oči, pa tudi vsak dan in vsaka ura njene nesreče.

Napad kašlja je pretresel njeno slabotno telo. Krčevito je stiskala robec k ustam — ko je odlegel kašelj, je videla, da je bil robec ves krvav.

Nisem mislila, da je že tako daleč z menoj, si je rekla. Na eno ali celo dve leti življenja sem še računala...

Poznala je svojo bolezen in je vedela, kaj pomeni izbruhana kri. Saj je celo leto stregla svoji materi, ko je za isto boleznijo umirala.

Ostala je na zofo do večera. Ča- kala je, da se vrne Svetlin. Zdaj in zdaj je pozvonila Marijanici in jo vprašala, če se je že Elvira vrnila, a vselej je bil odgovor, da Elvire še ni domov.

Končno je Marijanica povedala, da so videli Elviro iti na kolodvor.

Gotovo je šla čakati mojega moža, je s prisiljenim smehom rekla, morda me hoče zatožiti... Pa pripravi jima vendar čaj... Premazena bodeta in dobro jima bo storil. Tudi meni ga potem prinesi.

Skoro ob istem času, ko je Svetlin odprl hišna vrata, je Marijanica nesla Olgi naročeni čaj.

Gospod so prišli, je povedala Marijanica. Sami so prišli.

Elvire ni še domu?

Ne, gospa!

Gotovo je zaostala, da bi ljudje ne govorili preveč, ali pa ji je moj previdni mož tako naročil. Le dobro zapri hišna vrata, da se Elvira ne bo mogla neopažena vtihotapiti v hišo. Jaz bi le rada vedela, kdaj pride in od kod pride.

Ko je bila Olga zopet sama, si je pripravila čaj in vsula vanj strup.

Ravno dovolj ga bo, sodim, da ga je toliko, da me bo kmalu konec, saj sem itak slaba in zrela za smrt.

Ko je vzela škodelico v roko, se ji je roka tako tresla, da zastruplje- nega čaja ni mogla izpiti. Postavila je škodelico zopet na mizo.

Kako sem vendar slaba in bo- ječa, se je sama karala. Natančno vem, da bom umrla, da tudi v naj- boljšem slučaju ne bom več dolgo živel. In še kakšno življenje bi to bilo! Telesno in duševno trpljenje. Jetika mi razjeda telo, ljubosumnost mi razjeda dušo. Ali je tako živ- ljenje vredno, da je prenašam? Ali

ni bolje, hitro umreti, kakor kdo ve še koliko časa trpeti?

Vstala je, vzela škodelico in jo na en požirek izpraznila. Samo mala luža je ostala na dnu škodelice.

Končano je, je rekla Olga. Bila je vsa bleda in njene oči so imele izraz blaznosti. Končano in mašče- vano!

Legla je zopet na zofo, se odela do vratu in se ni ganila.

Ko se je bil Svetlin preoblekel, je prišel v sobo svoje žene. Na prstih se je bližal njenemu ležišču in se nagnil nad njo. Olga je mižala, kakor bi spala.

Dober večer Olga, je šepetal Svetlin. Ali spiš, duša moja?

Olga ni odgovorila in se ni pre- maknila.

Spi, je rekel zopet Svetlin tiho. Naj bi ji spanec olajšal trpljenje.

Sedel je na stol, ki je stal blizu zofe in gledal na Olgo, kakor bi čakal, da se prebudi. Vse njegovo ve- denje je kazalo, da je popolnoma pri- pravljeno na smrt svoje žene, a da jo iskreno pomiluje, četudi ljubi že dolgo časa drugo.

Olga se ves čas ni ganila, dasi so jo začele obhajati slabosti. Premago- vala je te slabosti in se delala, kakor da spi. Naposled je Svetlin vendar odšel.

Kmalu za njim je vstopila v sobo Marijanica.

(Dalje prihodnjik.)

zimsko-športne potrebnosti
trditi S. N., Moravsko.
Zaherajte zastavi najnovější sněžik št. 21

Veska ura
8 dni na polizkušnjo.

Budilka s stolpnim zvonom z bitjem.
Kakovost I. vrste, 3 uteži, bije cele in pol ure, budi z močnim stolpnim zvoncem stekleni kazalnik, lepo polirani okrogel okvir, 30 cm premera, K 6—
z svetlečim se kaz. K 6-50
okrogla ura, 8 dni do 6—
idoča K 6—
Neugajajoče se v 8 dneh franco in nepoškodovano vzame nazaj in denar takoj vrne. 3 leta pisarne garancije.
Prva in največja zaloga ur
Maks Böhm, Dunaj IV., Margaretenstr. 27/68.
Zahtevajte moj veliki cenovnik s čez 5000 slikami, ki ga dobi vsako franco in zastoj.

Majnovije ure na nihalo z bitjem, budilcem in glasbo.
s prekrasno omarico iz nar. orehovine, 75 cm vis., bije cele in pol ure, budi in igra najlepše glasbene komade ob poljubnem času K 14—
Ista brez glasbe s stolpnim bitjem K 10—

191

Podpisani naznanjamo pretužno vest, da je gospod

Umberto Grando

lesni trgovec na Bledu

dne 16. novembra t. l. ob polu 10. zvečer v starosti 48 let nenadoma preminul.
Ostanki predragega preminulega so se prepeljali dne 19. t. m. v Gorico.

Na Bledu, dne 16. novembra 1910.

Vica Brama roj. **Grando** sestra.
Lina Brama nečakinja.
Dr. Brama svak.

Noben Slovenec, ki pride na Reko
ne sme iti v drug hotel nego v slovanski

GRAND HOTEL BONAVIA.

Vodita ga vrla Hrvata gg. Niko in Teodor Mateljan in ima izvrstno kuhinjo, izborno vino, ter vrlo dobro pivo, poleg tega pa 56 zračnih in v vsakem pogledu čistih mebliranih tujskih sob. — Hotel stoji v mirnem kraju Reke, blizu parobrod. postaj in kolodvora.

211

Kupujte
večerno izdajo „Slov. Naroda“.

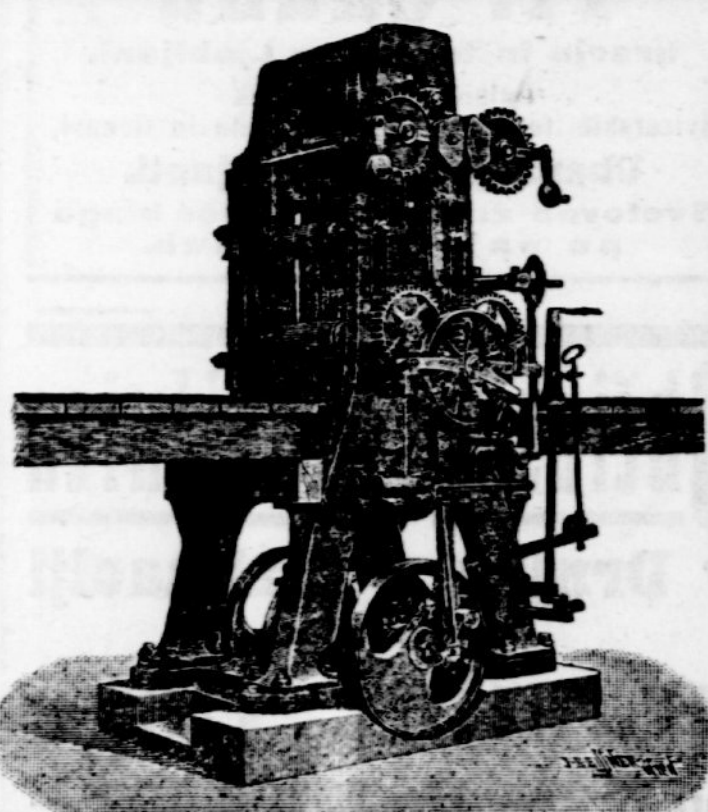
Privatni plesni tečaj v veliki dvorani hotela „Union“.
Renomiran plesni kurz za gospodične in gospode se vrši vsak ponedeljek in petek točno ob 8 zvečer; hitra in elegantna metoda za učitev vseh najnovejših in modernih plesov. 259

Zbirališče najboljših krogov.
Po zahtevi poučujem na domu in dajem plesne ure po želji. — Vpraša se za informacije vsak dan v hotelu pri „Slonu“ soba št. 73, od 11. do 12. dopoldne in od 2. do 4. popoldne.
Giulio Morterra, avtor. plesni učitelj.

Ustanovljeno 1853.

G. Topham & Co.

družba z omej. zavezo
tvornica za stroje in železolivnica
Dunaj XI., Gudrunstr. 159
grade za specialiteto:

polne jarme vseh vrst za parne in vodne žage,
vse stroje za obdelovanje lesa: krožne žage, trakovne žage stroje za oblanje, stroje za skobljenje (Fräsmaschine), stroje za luščenje furnirja, stroje za upognjeno pohištvo, stroje za sodarje, transmisije.
Prospekti, proračuni stroškov obisk inženirja zastoj.

192

Drože (kvas)

iz tovarne

vinskega cveta in drož

v Račjem (Štajersko) 249

priporočamo vsakemu, ker so obče kot najboljše in najtrpežnejše znane.

Priporočila se

M. Kristofič-Bučar
Stari trg št. 28, Ljubljana, nasproti Zalaznika.

Zadnja moda
BLUZE zgornja **KRILA** spodnja
FINE KOSTIME — NOČNE HALJE
na novo vpeljane, krasne
VRHNE JOPE — PLAŠČI — Pelerine
v vsakem blagu, barvi in fazoni, tudi po meri.
Oblekice — PLAŠČKI — Pelerince
in krstna oprava.
Perilo, predpasniki, moderci, otroški klobučki, kapice in vsako drugo modno in drobno blago iz solidnih tovarov po najnižji ceni.
Pošiljam na izbiro tudi po pošti.

Zelo ceno!

Proti protinu in revmatizmu

je

Beckovo perilo iz velblodje dlake

najbolje.

Vsestransko preizkušeno in nedosegljivo.

Rokavi proti protinu komad K 4-50
Nogavice proti protinu komad K 4-—

Ozira vredne prednosti:
Beckovo perilo iz velblodje dlake je najboljše te vrste proti protinu in revmatizmu, kakor proti vsaki bolezni, kjer zdravniški zahtevajo posebno toplo spodnjo obleko.
Beckovo perilo iz velblodje dlake je iz naravnih voln, torej nebarvano, barvilo torej ne more škodovati.
Beckovo perilo iz velblodje dlake kljub izborni kakovosti in kljub svojim lastnostim ni dražje kakor druge ponarejene perila iz velblodje dlake, ki imajo pogosto samo ime perila iz velblodje dlake ali pa njegovo barvo ali pa je pomešano z odpadki in je samo pravi majhen del resnično iz velblodje dlake in torej pristo samo, ako ima oblikovano varovano znamko ter je priporočati, da pred nakupom perila in velblodje dlake pazite na varovano znamko.

Specialna fabrikacija pletenih športnih jopic, sweaterjev in predmetov za smuč 260
Zastojeno cenovnik št. 30 razpoložljive vsakomur gratis in brezplačno.

M. Beck, Dunaj

XIX., Hauptstrasse 30.